

СЕКЦІЯ 3

СОЦІАЛЬНА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Арбузова Т.В.,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки
Білоцерківського національного аграрного університету,
м. Біла Церква, Україна*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ

Вплив сільської економіки на соціальну сферу є вирішальним, як власне і навпаки. Але такий важливий чинник як опіка над соціальною інфраструктурою села, залишається одним із пріоритетів держави. Підтвердженням цього є формування відповідної політики підтримки провідними країнами світу, які визнали існування відмінностей у якості життя міських та сільських жителів не на користь останніх і які докладають зусилля, аби ці відмінності якомога більше знівелювати. Красномовним прикладом є розміщена 20 лютого 2018 року на офіційному сайті Білого дому інформація щодо інфраструктурної ініціативи Дональда Дж. Трампа та його складової – Програми сільської інфраструктури (Rural Infrastructure Program), яка покликана допомогти забезпечити американцям, що живуть у сільських громадах, доступ до якісної інфраструктури, якої вони заслуговують [1].

Відповідно до плану Президента Д. Трампа виділяється 50 мільярдів доларів для розширення можливостей сільської Америки щодо вирішення інфраструктурних потреб своїх громад, які становлять 25 відсотків усіх коштів федерального бюджету в Інфраструктурному плані Президента. 80 відсотків коштів Програми сільської інфраструктури потраплять безпосередньо до губернатора кожного штату за визначеною формулою, а 20 відсотків будуть надані вибраним штатам на

пільги у сільській місцевості, які подають заявку на гранти у сільському господарстві.

Програма сільської інфраструктури Президента Д. Трампа спрямована на: використання результатів, пов'язаних з плануванням та капіталовкладеннями для відновлення та модернізації сільської інфраструктури; зростання прибутків підприємств та доходів населення в сільській місцевості шляхом розширення доступу до ринків, клієнтів та можливостей для працевлаштування; підвищення регіонального підключення сільських громад за допомогою міжрегіональних та міждержавних проєктів, розроблених державним та приватним секторами; стимулювання економічного зростання та конкурентоспроможності шляхом закриття інфраструктурних прогалів, щоб залучити більше інвестицій у розвиток та виробництво у сільській Америці. Також План Президента передбачає частку федеральних фондів для родової та територіальної інфраструктури.

План Президента забезпечить гнучкість штатам у вирішенні унікальних потреб сільських громад – штатам буде надано фінансування без обтяжливих бюрократичних команд про те, як вони мають витратити кошти; федеральне фінансування, передбачене планом Президента, не буде надаватися в заздалегідь обумовлених розмірах, як це часто стосується інших федеральних програм; кошти, надані за пропозицією Президента, направляються безпосередньо до губернаторської установи штату, який отримує кошти. Це дозволить губернаторам здійснювати інвестиції на основі індивідуальних потреб інфраструктури своїх сільських громад.

План Президента Д. Трампа передбачає широкий спектр активів інфраструктури, які підлягають фінансуванню за Програмою сільської інфраструктури: транспортні проєкти, згідно з якими будуть реконструювати дороги, мости, залізниці та іншу важливу інфраструктуру; проєкти широкого доступу, які поліпшать доступ для сільських громад; проєкти з водопостачання та водовідведення, які допомагають сільським родинам отримати доступ до чистої води; енергетичні та електричні проєкти, щоб забезпечити сільські райони надійною,

доступною енергією; проекти водних ресурсів для кращого управління ризиком повені в сільській місцевості.

Президент США усвідомлює, наскільки важливим є розширення широкосмугового зв'язку, який має стати пріоритетом інфраструктури аби забезпечити кращу якість життя та збільшення економічних можливостей для сільських американців. План Президента забезпечить штати можливістю гнучкого інвестування в потреби своїх сільських громад, включаючи широкосмуговий зв'язок. З огляду на рівень дискреційних повноважень, наданих штатам за Програмою сільської інфраструктури Президента, губернатори можуть витратити 100 відсотків федеральних коштів, які вони отримують за програмою широкосмугового доступу. Програма спиратиметься на зусилля, до яких нинішня Адміністрація Президента вже вдалася для розширення широкосмугового доступу в сільській Америці, наприклад, урядове розпорядження, підписане Президентом у січні 2018 року на тему «Упорядкування та прискорення запитів щодо пошуку широкосмугових послуг у сільській Америці» («Streamlining and Expediting Requests to Locate Broadband Facilities in Rural America»).

Відповідно до документу Європейської Комісії «Майбутнє продовольства та сільського господарства» від 29 листопада 2017 р. спільне європейське та національне інвестування в розвитку інфраструктури, природного і людського капіталу має надзвичайно важливе значення для підтримки сталої та якісної зайнятості в сільській місцевості. Сільські громади повинні мати кращий доступ до державних послуг, охорони здоров'я, професійного навчання, програми для розвитку нових навичок, зокрема в цифровому секторі, якісної освіти та зв'язку. САП є однією з кількох політик ЄС, що сприяють процвітанню сільських територій, і має покращити свою взаємодоповнюваність з іншими політиками ЄС, такими як Політика згуртування (Cohesion Policy), яка також забезпечує суттєве фінансування ЄС у сільській місцевості, а також Фонд Об'єднання Європи (Connecting Europe Facility) і національні фонди та стратегії. Поліпшення координації між цими політиками покликане спростити механізми доставки ресурсів

та зменшення бюрократії для адміністрацій і громадян. Нові сільські ціннісні ланцюжки, такі як чиста енергія, біоекономіка, «кругова» економіка та екотуризм, можуть запропонувати хороший ріст та потенціал для роботи в сільській місцевості. Субпродукти з агропродовольчої та лісової промисловості можуть мати нове значення як ресурси для біоенергетичних та біологічних галузей промисловості, тоді як гній можна перетворити на біогаз та добрива, що сприятиме як перетворенню енергії, так і поширенню вторинної сировини. Це також сприятиме заміщенню більш забруднюючих та невідновних ресурсів та матеріалів, а також зменшенню втрат харчових продуктів та відходів. Стале сільське та лісове господарство є стратегічними галузями розвитку цього потенціалу [2].

Інтенсивна інвестиційна програма зайнятості (Le Programme des investissements à haute intensité de main-d'œuvre (НІМО) Міжнародної організації праці є основою багатьох пріоритетів одночасно для розвитку сільської місцевості: вдосконалення базових послуг і розвитку продуктивної та екологічної інфраструктури, пропонуючи робочі місця у зацікавлених країнах шляхом поліпшення умов для роботи, стимулювання процесів децентралізації, зростання приватного сектору, сприяючи місцевому економічному розвитку, зміцнення безпеки засобів до існування сільських домогосподарств. Трудомісткі інвестиції в сільську інфраструктуру для економічного розвитку, соціального захисту, охорони навколишнього середовища та інклюзивного зростання, передбачені Програмою, спрямовані на забезпечення виробничої інфраструктури – доступу: дороги, доріжки, мости; сільського розвитку: розвиток землі, зрошувальних систем, свердловин, малих дамб; соціальної інфраструктури – будівництво та реабілітація шкіл, санаторіїв та проєктів водопостачання; захисту основи ресурсів – обростання, збереження ґрунту та води, захист середовища, управління вододілами [3].

Аналіз Програми сільської інфраструктури Д. Трампа, програми підтримки розвитку сільської інфраструктури ЄС, Інтенсивної інвестиційної програми зайнятості (НІМО) Міжнародної організації праці демонструють ідентичність

проблем (скоріше за формою, а не глибиною), з якими стикаються жителі сільської місцевості у різних країнах і спроби їх вирішення. Однак результативність таких програм є також різною і одним із свідчень цього є те, що українські селяни, зокрема, емігрують до Європи та США, а не навпаки. Облаштування соціальної інфраструктури в сільській місцевості, територіях депресивного сільськогосподарського розвитку має стати складовою політики комплексного розвитку сільських територій у тісному партнерстві державних структур, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, сільських громад та приватного сектору.

Список використаних джерел:

1. Building a Stronger America: Rural Infrastructure for the 21st Century. February 20, 2018. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/building-stronger-america-rural-infrastructure-21st-century/> (дата звернення: 12.10.2019).

2. European Commission : Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European economic and social Committee and the Committee of the regions. *The Future of Food and Farming*. Brussels, 29.11.2017. COM(2017). 713 final. 27 p. – P. 20. URL: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/future-of-cap/future_of_food_and_farming_communication_en.pdf (дата звернення: 13.10.2019).

3. International Labour Office : Investissements à haute intensité de main-d'oeuvre dans les infrastructures rurales en vue du développement économique, de la protection sociale, de la protection de l'environnement et de la croissance inclusive. *Travail décent dans l'économie rurale. notes d'orientation des politiques.*, 22 novembre 2017. 16 p. – P. 5. URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/--ed_emp/---emp_policy/documents/publication/wcms_441850.pdf (дата звернення: 01.11.2019).